

Julkaisija Helsingin yliopisto, Luonnontieteellinen keskusmuseo LUOMUS, Kasvitieteen yksikkö.

Toimitus Mikko Piirainen (päätoimittaja, puh. 02941 24438), Leena Helynranta (toimitussihteeri, puh. 02941 24435), Juha Suominen, Pertti Uotila.

Toimituksen osoite Luonnontieteellinen keskusmuseo LUOMUS, PL 7, 00014 Helsingin yliopisto.

Toimituksen sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@helsinki.fi (paitsi suominen.juha1@pp.inet.fi).

Tilaukset ja osoitteenmuutokset sähköpostilla kasvimuseo@helsinki.fi

Taitto Leena Helynranta. **Painopaikka** Grano Oy, Helsinki.

Lutukka ilmestyy vuosittain neljänä numerona. Vuosikerran **tilaushinta** on 26,00 € (sis. alv. 10 %).

www.luomus.fi/lutukka

Lutukka is a floristic periodical quarterly published by the Botany Unit, Finnish Museum of Natural History, University of Helsinki. It contains short articles on Finnish flora, both flowering plants and cryptogams, floristics, important plant finds, floristic mapping, threatened plants, working techniques, news and book reviews. Lutukka is the Finnish name of *Capsella bursa-pastoris* (L.) Medik.

Editors Mikko Piirainen (Editor-in-Chief), Leena Helynranta, Juha Suominen, Pertti Uotila.

Address Botany Unit, Finnish Museum of Natural History, P.O. Box 7, FI-00014 University of Helsinki.

Kansi Vilukko (*Parnassia palustris*) on Porin Preiviikinlahden saariston somerikkorantojen matalakasvuisten niittyjen luonnehtija. – Kuva Heli Jutila, Ulko-Harmaa, 18.7.2014.

Vielä on toivoa?

Olen kirjoittanut tällä paikalla vuosien varrella parikin kertaa (4/2006, 3/2009) ilmastonmuutoksen aiheuttamasta huolesta. Valitettavasti tähän aiheeseen on taas syytä palata, kun Kansainvälisen ilmastopaneelin IPCC:n tuoreimman raportin julkaisemisesta tätä kirjoittaessani on kulunut vasta kaksi viikkoa.

Maapallon ilmasto on jo muuttunut ja on edelleen kiihtyvällä vauhdilla muuttumassa, se on jo hitaammankin pakko uskoa. Odotettavia muutoksia ovat ainakin merenpinnan nousu ja monin tavoin äärevämmät sääolot, kuivuus, kuumuus ja rankkasateet. Pohjoisilla alueilla, siis myös Suomessa, kasvukausi tulee pitenevään. Ainakin tänä vuonna kasvukauden piteneminen ja lämpeneminen ovat selvästi havaittavissa. Kasvukauden tehoisaa lämpösummaa kuvaava käyrä kulki koko kesän ajan reippaasti normaali-

livaihtelun yläpuolella, eikä kasvukausi ole ilmatieteen laitoksen tilastojen mukaan vielääkään kunnolla päätynyt. Pitkästä ja lämpimästä kasvukaudesta ei kuitenkaan ole viljelijällekään paljon iloa, jos kuuksia kestävä helle ja kuivuus vievät sadon. Kasvukauden lämpeneminen ja pidentyminen tiennevät jatkossa myös pahenevaa rikkaruoho- ja tuhohyönteisongelmaa.

Luonnonkasvien kannalta pidentyvät kasvukaudet tarkoittavat kovenevia aikoja pohjoiselle lajistolle. Jo nyt on havaittu, että tunturikankaiden kasvipeite on muuttumassa ja lumensuojaamilla paikoilla lehtensä karistavat varvut, muun muassa mustikka, korvautuvat ainavihannalla variksenmarjalla. Variksenmarjan karike happaamoittaa maata ja hidastaa ravinteiden kiertoa, ja sillä on myös kemiallisia haittavaikutuksia muuhun lajistoon. Ympäristö yksipuolistuu ja tasapäästyy. Myös jäkäläköt ovat vä-

henemässä ilmastonmuutoksen seurauksena, eivät enää pelkätään ylilaidunnuksen vuoksi. On kuitenkin odotettavissa, että ravinteikkaimmat kasvupaikat tulevat muuttumaan vielä karuja nopeammin. Karummilla metsämaille muutos käynnistyy hitaammin muun muassa vallitsevan lajiston pitkäikäisyyden vuoksi, minkä seurauksena niiden ”muutosvelka” saattaa kasvaa. Tästä taas saatava seurata, että myöhemmin tapahtuva muutos on sitäkin nopeampi ja selvempi.

Vaikka IPCC:n raportti on karua kertomaa, siihen sisältyy myös optimismia ja uskoa, että pahin muutos on vielä torjuttavissa, jos toimiin ryhdytään välittömästi. Itse kullakin olisi varmasti aihetta katsoa peiliin ja miettiä tarkemmin omaa suhdettaan tilanteeseen ja omia mahdollisuuksiaan muutoksen hillitsemiseen.

— Mikko Piirainen